

Suvestinė redakcija nuo 2018-03-15

Įsakymas paskelbtas: TAR 2017-04-14, i. k. 2017-06427

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIŲ ŪKIO SUBJEKTŲ BENDRADARBIAVIMUI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ, TAIKOMŲ NUO 2017 METŲ, PATVIRTINIMO

2017 m. balandžio 13 d. Nr. 3D-247
Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 8 punktu, 9.2 ir 9.10 papunkčiais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 programos įgyvendinimą, paskyrimo“, atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/142 (OL 2016 L 28, p. 8), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014

L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/2135 (OL 2016 L 338, p. 34), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2015) 842, nuostatas ir siekdamas, kad būtų efektyviai panaudotos EŽŪFKP lėšos,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ įgyvendinimo taisyklės, taikomas nuo 2017 metų (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Bronius Markauskas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. 3D-247

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITIES „PARAMA SMULKIŲ ŪKIO
SUBJEKTŲ BENDRADARBIAVIMUI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS, TAIKOMOS NUO
2017 METŲ**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ įgyvendinimo taisyklės, taikomos nuo 2017 metų (toliau – Taisyklės), parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. gruodžio 2 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2016/142 (OL 2016 L 28, p. 8), 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 23 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2016/2135 (OL 2016 L 338, p. 34), Lietuvos

kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C (2015) 842 (toliau – Programa), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ bei Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Administravimo taisyklės).

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

2. Šiose Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

2.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

2.2. **ES** – Europos Sąjunga.

2.3. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

2.4. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Įkainis** – Ministerijos patvirtinta kaina, už kurią galima įsigyti įrangos, technikos, mechanizmų, prekių, paslaugų ir (arba) darbų. Įkainis nustatomas eurai be pridėtinės vertės mokesčio.

3.2. **Kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst., išskyrus savivaldybės centrus.

3.3. **Produkcijos standartine verte išreikštas žemės ūkio valdos ekonominis dydis** – piniginiiais vienetais išreikštas rodiklis, kuriuo apibūdinamas žemės ūkio valdos dydis ir kuris yra lygus valdos visos produkcijos standartinės vertės ir valdos pajamų, gautų už paslaugas žemės ūkiui, sumai.

3.4. **Projekto bendrosios išlaidos** (toliau – bendrosios išlaidos) – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų (veiklos ir (arba) projektų aprašų) ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto statyba ir (arba) įsigijimu, įskaitant ilgalaikę nuomą, ir gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu ir (arba) išperkamąja nuoma, taip pat viešinimo išlaidos.

3.5. **Projekto partneris** (toliau – partneris) – fizinis ir (ar) juridinis asmuo, dalyvaujantis įgyvendinant ir (ar) finansuojant projektą pagal prieš projekto įgyvendinimą pareiškėjo ir jo partnerių pasirašytą jungtinės veiklos sutartį.

3.6. **Verslo planas** – dokumentas, kuriame techniniu, finansiniu, ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos atžvilgiu pagrindžiami investavimo tikslai, nurodomi projekte numatytoms investicijoms atlikti reikalingi ištekliai ir terminai.

3.7. **Verslo plano kontrolės laikotarpis** – penkerių metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo dienos, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas kartu su partneriais laikosi paramos paraiškoje ir verslo plane numatytų įsipareigojimų.

3.8. **Žemės ūkio produktų perdirbimas** – veikla, kurios metu pakeičiama žemės ūkio produktų pirminė fizinė ir (ar) cheminė sudėtis.

3.9. **Žemės ūkio valda** (toliau – valda) – žemės ūkio veiklos ar alternatyviosios veiklos subjekto plėtojamos žemės ūkio veiklos ir (arba) alternatyviosios veiklos gamybos vienetų visuma, susijusi bendrais teisiniais, techniniais ir ekonominiais santykiais.

3.10. **Žemės ūkio veikla** – veikla, apimanti žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, pripažinto žemės ūkio kooperatyvo iš savo narių jų ūkiuose pagamintų ar išaugintų žemės ūkio produktų supirkimą ir realizavimą, iš savo narių supirktų žemės ūkio produktų perdirbimą ir iš jų pagamintų maisto ir ne maisto produktų realizavimą ir (arba) geros agrarinės ir aplinkosauginės žemės būklės palaikymą.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Programoje, Administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III SKYRIUS PRIORITETAİ, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ (toliau – priemonės veiklos sritis) prioritetai:

5.1. visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų valdymą;

5.2. skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje;

5.3. atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas;

5.4. skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose.

6. Priemonės veiklos srities tikslinės sritys:

6.1. inovacijų skatinimas, bendradarbiavimas ir žinių bazės vystymas kaimo vietovėse;

6.2. žemės ūkio, maisto produktų gamybos ir miškininkystės sektorių ryšių stiprinimas, įskaitant geresnio aplinkosaugos valdymo ir aplinkosauginio veiksmingumo siekimą;

6.3. ūkių ekonominės veiklos rezultatų gerinimas ir palankesnių sąlygų ūkiams restruktūrizuoti ir modernizuoti sudarymas, siekiant intensyvinti dalyvavimą rinkoje ir orientavimą, žemės ūkio įvairinimą;

6.4. pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimas;

6.5. biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas;

6.6. žemės ūkio išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekio mažinimas.

7. Priemonės veiklos srities kompleksiniai tikslai:

7.1. inovacijų kūrimas, diegimas ir sklaida;

7.2. aplinkos išsaugojimas ir tvari plėtra;

7.3. klimato kaitos švelninimas.

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

8. Pagal priemonės veiklos sritį remiamas smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimas organizuojant bendrus darbo procesus, dalijantis įrenginiais ir ištekliais, vykdant bendrą ūkinę, komercinę, aplinkosauginę veiklą.

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Pareiškėjais ir partneriais turi būti kaimo vietovėse veikiančys šie kaimo plėtros sektoriaus dalyviai:

9.1. smulkieji ūkiai;

9.2. smulkieji miško valdytojai;

9.3. labai mažos įmonės;

9.4. fiziniai asmenys.

10. Paramos besikreipiantys fiziniai asmenys turi būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus.

11. Paramos paraišką pareiškėjas privalo teikti su partneriais, kurie užsiima ta pačia veikla.

VI SKYRIUS PARTNERYSTĖ

12. Partnerių įtraukimas į projektą turi būti pagrįstas ir aprašytas paramos paraiškoje. Projekte gali dalyvauti tik tokia pat veikla užsiimantys subjektai.

13. Projektui pateikiama viena paramos paraiška, atitinkamai užpildyta visų partnerių. Partneriams taikomos tokios pat tinkamumo gauti paramą sąlygos, reikalavimai ir įsipareigojimai, kaip ir pareiškėjui. Finansavimą, skirtą visam projektui įgyvendinti, tiesiogiai gauna tik paramos gavėjas, kuris ir atsiskaito su kitais partneriais. Partneriai tiesiogiai paramos lėšų negauna.

14. Paramos gavėjas ir partneriai yra atsakingi už bendras partnerių jungtinės veiklos prievolės solidariai. Bet koks projekto rezultatų paskirstymo pakeitimas turi būti įforminamas raštu kaip jungtinės veiklos sutarties pakeitimas, apie kurį informuojama Agentūra.

15. Partneriai gali dalyvauti tik įgyvendinant vieną projektą.

16. Pareiškėjas ir partneriai ir (ar) paramos gavėjas ir partneriai projekto įgyvendinimo laikotarpiu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones ir (ar) veiklos sritis.

17. Partneriai ir paramos gavėjas projekto įgyvendinimo ir priežiūros laikotarpiu negali būti keičiami ir (arba) nutraukti jungtinės veiklos sutarties, išskyrus atvejus, kai atsiranda nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės arba patiriama finansinių sunkumų (bankrutuoja arba yra likviduojami). Pasikeitus partneriui arba paramos gavėjui, jis turi atitikti visus tinkamumo gauti paramą reikalavimus ir prisiimti visus įsipareigojimus bei tęsti projekto veiklą. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės arba patirti finansiniai sunkumai turi būti įrodomi dokumentais.

18. Jungtinės veiklos sutartyje įsipareigojama laikytis pagrindinių geros partnerystės praktikos taisyklių:

18.1. visi partneriai turi būti perskaitę paraišką ir susipažinę su savo teisėmis ir pareigomis įgyvendinant projektą;

18.2. projekto įgyvendinimo metu paramos gavėjas privalo reguliariai konsultotis su partneriais ir nuolat juos informuoti apie projekto įgyvendinimo eigą;

18.3. paramos gavėjas privalo visus partnerius per 3 darbo dienas informuoti apie Agentūrai pateiktas ataskaitas ir mokėjimo prašymus ir sudaryti sąlygas susipažinti su šiais dokumentais;

18.4. visi projekto pakeitimai, prieš kreipiantis į Agentūrą, pirmiausia turi būti raštu suderinti su partneriais;

18.5. prieš teikdamas paraišką, pareiškėjas turi susitarti su visais partneriais dėl projekto metu sukurtų rezultatų, nupirkto ar sukurto turto ir atliktų darbų nuosavybės teisių ir šias teises nustatyti jungtinės veiklos sutartyje.

VII SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

19. Paraiškos atrankos kriterijai ir tinkamumas gauti paramą vertinamas pagal paramos paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo ir partnerių pateiktus ir atitinkamais dokumentais pagrįstus

duomenis, viešuosiuose registruose esančius duomenis, taip pat pagal dokumentus ir informaciją, gautą iš pareiškėjo po Agentūros paklausimo (-ų). Jei šie duomenys skiriasi, vadovaujamasi registruose esančiais duomenimis.

20. Pareiškėjas ir jo partneriai laikomi tinkamais gauti paramą, jei atitinka šiame Taisyklių punkte išvardytas tinkamumo gauti paramą sąlygas ir reikalavimus. Tinkamumo gauti paramą sąlygos ir reikalavimai yra:

20.1 paraišką teikia subjektas, įvardytas galimu pareiškėju šių Taisyklių V skyriuje;

20.2 projektas, atsižvelgiant į numatomą vykdyti veiklą, atitinka šių Taisyklių III skyriuje nurodytus prioritetus, tikslines sritis ir prisideda prie kompleksinių tikslų įgyvendinimo;

20.3 projekto veikla ir išlaidos yra tiesiogiai susijusios su remiama veikla, nurodyta šių Taisyklių IV skyriuje;

20.4 Paramos gali kreiptis:

20.4.1. smulkieji ūkiai, kurių ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 7 999 Eur (ūkio ekonominis dydis skaičiuojamas pagal Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. birželio 23 d. įsakymu Nr. 3D-382 „Dėl Produkcijos standartine verte išreikšto žemės ūkio valdos ekonominio dydžio apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“). Ūkio ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, paramos paraiškos pateikimo datą nustatomas:

20.4.1.1. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų pirmajame pusmetyje, t. y. laikotarpiu nuo einamųjų metų sausio 1 d. iki einamųjų metų birželio 30 d., pagal VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo cento (toliau – ŽŪIKVC) už praėjusių metų laikotarpį, prasidedantį sausio 1 d. ir pasibaigiantį gruodžio 31 d., apskaičiuotą ūkio ekonominį dydį einamųjų metų sausio 1 d., kuris ŽŪIKVC duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų sausio 30 d.;

20.4.1.2. kai paramos paraiškos teikiamos einamųjų metų antrajame pusmetyje, t. y. laikotarpiu nuo einamųjų metų liepos 1 d. iki einamųjų metų gruodžio 31 d., pagal ŽŪIKVC už laikotarpį, prasidedantį praėjusių metų liepos 1 d. ir pasibaigiantį einamųjų metų birželio 30 d., apskaičiuotą ūkio ekonominį dydį einamųjų metų liepos 1 d., kuris ŽŪIKVC duomenų bazėje skelbiamas einamųjų metų rugpjūčio 31 d.

20.4.2. smulkieji miško valdytojai, kurių miško valda ne didesnė kaip 10 ha;

20.4.3. labai mažos įmonės, kurios veikia ne trumpiau kaip dvejus metus;

20.4.4. fiziniai asmenys, nacionalinių teisės aktų nustatyta tvarka vykdančys individualią veiklą, ne trumpiau nei vienerius metus;

20.5. parama skiriama projektams, kuriuose dalyvauja ne mažiau kaip 2 ta pačia veikla užsiimantys subjektai, nurodyti Taisyklių 9 punkte, siekiantys gauti paramą investicijoms, susijusioms su bendra projekto veikla;

20.6. pareiškėjas ir jo partneriai pateikia tinkamą jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį (parengtą pagal pavyzdinę jungtinės veiklos sutarties formą, nurodytą Taisyklių 1 priede);

20.7. pareiškėjo ir (ar) jo partnerio nekilnojamas turtas, į kurį investuojama, paramos paraiškos pateikimo dieną turi priklausyti pareiškėjui ir (ar) jo partneriui, pareiškėjo sutuoktiniui ir (ar) jo partnerio sutuoktiniui, arba pareiškėjui ir jo sutuoktiniui ir (ar) partneriui ir jo sutuoktiniui nuosavybės teise, arba pareiškėjui ir jo partneriui bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai naudojimo nekilnojamuoju turtu tvarka nustatyta notariškai patvirtintoje sutartyje ir pareiškėjas ir (ar) jo partneris investuoja į savo dalį. Tokiu atveju, kai nekilnojamas turtas (statinys), į kurį investuojama, priklauso sutuoktiniui asmeninės nuosavybės teise, pateikiamas rašytinis sutuoktinio sutikimas investuoti į jam priklausančią nekilnojamąjį turtą (statinį) ir vykdyti verslo plane numatytą veiklą ne trumpiau kaip 7 metus nuo sprendimo skirti paramą datos. Statiniai ir žemė po esamais ir (ar) numatomais statyti statiniais bei gręžiniais pareiškėjo ir (ar) jo partnerio gali būti nuomojami arba kitaip užtikrinamas teisėtas naudojimas jais ne trumpesniai kaip 7 metų laikotarpiui nuo paraiškos pateikimo dienos. Jei statiniai ir žemė yra valdomi nuomos, panaudos ar kitais pagrindais, nuomos, panaudos sutartys turi būti įregistruotos VI Registrų centre. Nuomos, panaudos sutartyje ar kitais pagrindais naudojamos žemės valdymo ir naudojimo teisę suteikiančiuose dokumentuose turi būti aptarta statybų galimybė;

20.8. jei projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas) ar infrastruktūros įrengimo darbai, kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio techninis projektas arba projektinis pasiūlymas (nurodant statinio pagrindinę naudojimo paskirtį, statybos rūšį, statinio grupę, pogrupį, pagrindinius parametrus (tūrį, plotą, aukštį, ilgį), pagrindinių konstrukcijų (pamatų, sienų, perdangų, stogo dangos ir kt.) medžiagas, kitus parametrus), žemės sklypo sutvarkymo schemą, susisiekimo komunikacijas, inžinerinius tinklus), statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis su statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto vertės skaičiavimu (projektinė sąmata). Statinių techninis projektas (pateikiamas statinio techninio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, technologijos, aplinkos apsaugos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir statybą, rekonstravimą ar kapitalinį remontą leidžiantis dokumentas pateikiami iki pirmojo mokėjimo prašymo arba su pirmu mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta nesudėtingų statinių (Statybos techninis reglamentas STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. D1-713 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ patvirtinimo“) statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas, kartu su paramos paraiška pareiškėjas pateikia nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto projektą (kai jis privalomas) arba kitus bendruosius

projektinius dokumentus (sklypo planą su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, jų eksplikaciją ir aiškinamąjį raštą). Jei projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems paramos neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

20.9. pareiškėjas ir jo partneriai užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

20.10. pareiškėjas ir jo partneriai užtikrina tinkamą projekto finansavimo šaltinį – skolintas lėšas, paramos lėšas, nuosavas lėšas ir iš veiklos gautinas lėšas, kuris turi būti pagrįstas verslo plano finansinių ataskaitų duomenimis ir (arba) nurodytas paramos paraiškoje. Skolintos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolos arba išperkamosios (finansinės) nuomos suteikimo galimybę patvirtinančius dokumentus, o su mokėjimo prašymu, kuriame prašoma kompensuoti skolintomis lėšomis įgyvendintas investicijas, paramos gavėjas turi pateikti su finansų įmone arba kredito įstaiga pasirašytą paskolos arba išperkamosios (finansinės) nuomos sutartį arba raštu patvirtinti, kad atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Nuosavos lėšos pagrindžiamos kartu su paramos paraiška pateikiant banko sąskaitos išrašą (jei nuosavos lėšos nepagrindžiamos finansinėmis ataskaitomis);

20.11. pareiškėjas ir jo partneriai neturi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (išskyrus atvejus, kai mokesčių, delspinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delspinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas). Atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu;

20.12. pareiškėjas ir jo partneriai, ne mažiau kaip paskutiniuosius metus iki paramos paraiškos pateikimo, tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

20.13. kai pareiškėjas ir jo partneriai – smulkieji miško valdytojai (Taisyklių 9.2 papunktyje nurodyti pareiškėjai), savo vardu, kaip valdos valdytojai, yra įregistravę valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. gegužės 15 d. įsakymo Nr. 3D-278 „Dėl žemės ūkio valdų registravimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre“ (toliau – Valdų registravimo taisyklės) nustatyta tvarka;

20.14. *Neteko galios nuo 2017-10-19*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

20.15. kai pareiškėjas ir jo partneriai – smulkieji ūkininkai (Taisyklių 9.1 papunktyje nurodyti pareiškėjai), savo vardu yra įregistravę ūkininko ūkį ir kaip valdos valdytojai yra

įregistravę žemės ūkio valdą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre Valdų registravimo taisyklių nustatyta tvarka;

20.16. kai pareiškėjas ir jo partneriai – labai mažos įmonės (Taisyklių 9.3 papunktyje nurodyti pareiškėjai), yra registruotos ir veiklą vykdo kaimo vietovėje;

20.17. investicijos turi atitikti taikytinus ES ir nacionalinius standartus;

20.18. pateikiami dokumentai, kuriais įrodoma, kad ūkio subjektas (pareiškėjas ir partneriai) atitinka ir atitiks ekonominio gyvybingumo kriterijus, kaip nurodyta Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. 3D-440 „Dėl Ūkio subjektų, siekiančių pasinaudoti parama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės, ekonominio gyvybingumo nustatymo taisyklių patvirtinimo;

20.19. parama neteikiama, jei pareiškėjas ir (ar) jo partneriai turi finansinių sunkumų (bankrutuoja arba yra likviduojami);

20.20. parama neteikiama projektams, vykdomiems ne Lietuvos Respublikos teritorijoje;

20.21. poveikio aplinkai įvertinimas atliekamas iki paramos paraiškos pateikimo vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytais atvejais (kai taikoma).

VIII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

21. Pareiškėjas ir partneriai prisiima šiuos įsipareigojimus:

21.1 projekto įgyvendinimo trukmė turi būti nurodyta paramos paraiškoje, verslo plane ir negali viršyti 24 mėnesių laikotarpio nuo paramos sutarties pasirašymo dienos;

21.2. apdrausti turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo paramos sutarties pasirašymo dienos (tuo atveju, jei turtas įsigyjamas po paramos sutarties pasirašymo, nuo turto priėmimo perdavimo akto pasirašymo datos) iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas gali būti netaikomas, jei pareiškėjas ir (arba) partneriai įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šio fakto patvirtinimo oficialius skirtingų draudimo įmonių (brokerių) atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui paramos gavėjas įsipareigoja atkurti turtą ne mažesne negu atkuriamąja turto verte ir ne mažesnių techninių parametrų;

21.3. nekeisti projekto įgyvendinimo vietos, nesuderinus su Agentūra, ir sąlygų (vykdyti paraiškoje ir verslo plane numatytą veiklą) nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Projekto finansavimo šaltinių keitimas nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos galimas, tačiau tik tuo atveju, jei keičiama finansavimą skirianti finansų įmonė arba kredito įstaiga, arba investuojama didesnė nuosavų lėšų dalis;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.4. neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Leidimą įkeisti turtą finansų įmonėms arba kredito įstaigoms Agentūra gali suteikti tik tiems paramos gavėjams, kurie paramos paraiškoje finansų įmonės arba kredito įstaigos paskolą įvardijo kaip vieną iš projekto finansavimo šaltinių. Agentūros sprendimu pareiškėjui gali būti leista įkeisti paramos lėšomis įsigytą turtą tik tai finansų įmonei arba kredito įstaigai, kuri suteikė paskolą projektui įgyvendinti. Įkeičiamas turtas turi būti skirtas paskolos, kuria finansuojamas projekto įgyvendinimas, grąžinimui užtikrinti;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.5. iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos tvarkyti buhalterinę apskaitą taip, kaip nustatyta Taisyklių 20.12 papunktyje;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.6. įgyvendinti pateiktą verslo planą, atitinkamai parengtą pagal subjekto vykdomą žemės ūkio, alternatyviąją ar miškininkystės veiklą (Taisyklių 3–5 priedai);

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.7. viešinti paramą, vadovaudamiesi Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės);

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.8. sudaryti sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (ar) kontroliuoti, tikrinti, kaip vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta parama, kaip yra vykdomas projektas

ir (ar) kaip vykdoma veikla po lėšų projektui įgyvendinti skyrimo ir (ar) projekto įgyvendinimo pabaigos;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.9. teikti atsakingiems asmenims visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir Programos įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.10. užtikrinti projektų atrankos kriterijų (numatytų Taisyklių 45 punkte, išskyrus Taisyklių 45.2 papunktį) atitiktį projekto kontrolės laikotarpiu;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.11. užtikrinti, kad įsigytos investicijos atitiks gyvūnų gerovės, veterinarijos, higienos ir maisto kokybės reikalavimus (jei investicijos turi įtakos minėtų reikalavimų laikymuisi). Atitiktis kriterijui vertinama pagal Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos išduotus dokumentus;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.12. pasiekti ir iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos išlaikyti paraiškoje numatytus projekto priežiūros rodiklius bei verslo plane nustatytus ekonominio gyvybingumo kriterijus;

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

21.12. užbaigus statybos darbus, su paskutiniu mokėjimo prašymu pateikti statybos užbaigimo dokumentus, kai jie privalomi pagal teisės aktų nuostatas.

Papunkčio numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

IX SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

22. Suteikiamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas be PVM.

23. Pagal priemonės veiklos sritį didžiausia paramos suma vienam paramos gavėjui:

23.1. projektui negali viršyti 90 000 Eur (devyniasdešimt tūkstančių eurų);

23.2. 2014–2020 metų laikotarpiu negali viršyti 200 000 Eur (dviejų šimtų tūkstančių eurų).

24. Paramos intensyvumas:

24.1. projekto bendrosioms išlaidoms, einamosioms bendradarbiavimo išlaidoms paramos intensyvumas yra 100 proc.;

24.2. projekto verslo plano įgyvendinimo išlaidoms taikomas 60 proc. paramos intensyvumas, tačiau kai išlaidos sutampa su kitų programos priemonių išlaidų rūšimis, paramos teikimo intensyvumas nustatomas atsižvelgiant į pagal kitas Programos priemones teikiamą paramos intensyvumą šioms išlaidoms (įskaitant tose priemonėse nustatytas galimybes jį padidinti).

25. Pareiškėjas ir partneriai per vieną paramos paraiškų teikimo etapą gali pateikti tik vieną paramos paraišką.

26. Pareiškėjas, paramos gavėjas ir partneriai projekto įgyvendinimo laikotarpiu tuo pačiu metu negali dalyvauti įgyvendinant kitas investicines Programos priemones ir (ar) veiklos sritis.

27. Pakartotinai investicinės paramos galima kreiptis tik įgyvendinus ankstesnįjį ES lėšomis finansuojamą projektą, t. y. ne anksčiau, kaip pateikus paskutinį mokėjimo prašymą ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą (netaikoma Programos priemonės „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sričiai „Miškams padarytos žalos prevencija ir atlyginimas“, kai teikiama paramos paraiška tik pažeistam miškui atkurti, Programos priemonės „Investicijos į miško plotų plėtrą ir miškų gyvybingumo gerinimą“ veiklos sričiai „Investicijos, kuriomis didinamas miškų ekosistemų atsparumas ir aplinkosauginė vertė“, kai teikiama paramos paraiška tik jaunuolynų ugdymui, ir Programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos srityje „Parama investicijoms į visų rūšių mažos apimtys infrastruktūrą“ veiklai „Asbestinių stogų dangos keitimas“).

28. Agentūra, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro, įsteigto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Suteiktos valstybės pagalbos registras) duomenimis, patikrina, ar parama priemonės veiklos srityje numatytoms veikloms (alternatyviosios veiklos ir miškininkystės srityje) įgyvendinti skiriama nepažeidžiant valstybės pagalbos taisyklių, vadovaujantis reglamentu (ES) Nr. 1407/2013. Agentūra, prieš suteikdama nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą, Suteiktos valstybės pagalbos registre turi patikrinti, ar teikiama pagalba neviršys leidžiamo nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos dydžio, kaip nustatyta reglamente (ES) Nr. 1407/2013.

X SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

29. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos ir ne didesnės nei numatytas paramos dydis ir intensyvumas. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ar darbų pirkimai neatlikti,

kiekvienai iš tinkamų finansuoti išlaidų sumai pagrįsti turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys skirtingų tiekėjų komerciniai pasiūlymai (su lygiaverčiais išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais), kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą. Tuo atveju, kai pareiškėjo pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės, paslaugų ar darbų kaina yra 10 proc. didesnė, nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės, paslaugų ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti veiksmai. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma.

30. Jei prekių, paslaugų ar darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

31. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

31.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos paraiškoje ir verslo plane;

31.2. realiai suplanuotos, pagrįstos ir neviršijančios vidutinių rinkos kainų arba Ministerijos nustatytų įkainių;

31.3. patirtos (apmokėtos) po paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau šios išlaidos nefinansuojamos, jeigu parama projektui neskiriama arba išlaidos nėra nurodytos tinkamų finansuoti išlaidų sąraše pagal šių Taisyklių 32 punktą arba jei jos padarytos nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-924 „Dėl Projekto vykdytojo, pretenduojančio gauti paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, prekių, paslaugų ar darbų pirkimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Pirkimų taisyklės);

31.4. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios yra patirtos ne anksčiau kaip 1 metai iki paramos paraiškos pateikimo dienos;

31.5. išperkamosios (finansinės) nuomos išlaidos. Išperkamąją (finansinę) nuoma įsigyjamas turtas turi tapti paramos gavėjo ir (ar) partnerių nuosavybe iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos. Įsigyjamo turto dalis pagal išperkamosios (finansinės) nuomos sutartį, neapmokėta iki verslo plano įgyvendinimo pabaigos, paramos lėšomis nefinansuojama;

31.6. faktiškai patirtos, įtrauktos į paramos gavėjo ir (ar) partnerių apskaitą ir kurios gali būti nustatytos, pagrįstos ir patvirtintos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis ir kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu.

32. Tinkamų išlaidų kategorijos:

32.1. einamosios bendradarbiavimo išlaidos: t. y. susitikimų organizavimas (patalpų nuoma, fizinių asmenų ir juridinių asmenų atstovų kelionės išlaidos Lietuvos Respublikos teritorijoje (kuro pirkimo ir (ar) visuomeninio transporto išlaidos), kanceliarinės išlaidos, maitinimas). Bendradarbiavimui skirtos išlaidos be PVM negali sudaryti daugiau kaip 5 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų be PVM;

32.2. nauja žemės ūkio technika ir nauja įranga (prie įrangos kategorijos negali būti priskirtos jokios transporto priemonės. Žemės ūkio įranga laikoma įranga, susijusi su žemės ūkio produktų gamyba. Prie žemės ūkio įrangos kategorijos nepriskiriama įvairi įranga, kuri iš dalies gali būti naudojama ir žemės ūkio gamyboje, tačiau yra pagaminta įvairių ūkio šakų arba kitoms reikmėms (pavyzdžiui, kuro talpyklos, elektros generatoriai ir pan.), skirta projekto reikmėms;

32.3. nauji technologiniai įrengimai, nauja technika ir įranga, skirta projekto reikmėms (prie šios kategorijos negali būti priskirti jokie lengvieji automobiliai);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

32.4. nauja kompiuterinė ir programinė įranga, skirta projekto reikmėms;

32.5. naujos N, O kategorijų bazinės komplektacijos transporto priemonės, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, patvirtintuose Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2008 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 2B-479 „Dėl Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimų patvirtinimo“, skirtos projekto reikmėms. Parama įsigyti N₁ klasės transporto priemonę kroviniams vežti teikiama tuo atveju, kai joje yra 2 arba 3 sėdimosios vietos, krovinių skyrius atskirtas pertvara ir jame nėra langų;

32.6. verslo plane numatyti veiklai vykdyti skirtų naujų pastatų ir (ar) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas (įskaitant statybines medžiagas) (neviršijant 25 proc. tinkamų projekto išlaidų be PVM);

32.7. verslo infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimas (privažiavimo prie sklypo, kuriame įgyvendinamas projektas, apšvietimo įrengimo, vandens tiekimo (įskaitant vandens gręžinį) ir nuotekų šalinimo sistemos įrengimo ir (arba) sutvarkymo, kitos su projekto įgyvendinimu susijusios infrastruktūros kūrimo ar gerinimo darbų išlaidos);

32.8. nauja miško kirtimo, apvaliosios medienos ir biokuro ruošos technika ir įranga, išskyrus medienos vežimo keliais technika;

32.9. dirvos paruošimo miško želdiniams / žėliniams mechanizmai;

32.10. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali būti ne daugiau kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės be PVM ir ne didesnė kaip 1 800 Eur. Tuo atveju, kai projekte numatyti statybos, rekonstrukcijos, kapitalinio remonto ar infrastruktūros

įrengimo darbai, finansuojama bendrųjų išlaidų suma be PVM gali būti ne didesnė kaip 3 000 Eur. Projekto viešinimo išlaidos turi būti patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis.

33. Netinkamos finansuoti išlaidos:

33.1. išlaidos, nesusijusios su projektu ir remiama veikla ir neįvardytos šių Taisyklių 31 ir 32 punktuose;

33.2. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant darbus, prekes ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų Pirkimų taisyklėse;

33.3. trumpalaikis turtas, išskyrus statybines medžiagas ir viešinimo išlaidas;

33.4. išlaidos, susijusios su išperkamosios (finansinės) nuomos sutartimi, pavyzdžiui, nuomotojo pelnas, palūkanų refinansavimo, pridėtinės išlaidos, draudimo įmokos;

33.5. žemės įsigijimo išlaidos;

33.6. išlaidos motorinėms kelių transporto priemonėms, priklausančioms L kategorijai ar jai prilyginamoms (mopedams, motociklams, triračiams, keturračiams motociklams, bagiams, kartingams ir pan.), taip pat priklausančioms M kategorijai ir jai priskiriamų kėbulų tipams, N₁G kategorijos transporto priemonėms ir jai priskiriamų kėbulų tipams, kaip nurodyta Motorinių transporto priemonių ir jų priekabų kategorijų ir klasių pagal konstrukciją reikalavimuose, įsigyti.

34. Pirkimo ir (ar) importo pridėtinės vertės mokestis (PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

35. Jei pareiškėjas ir jo partneriai naudojami finansinių institucijų išduotais kreditais projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui ir (ar) partneriams teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (ar) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos, skiriamos pagal Taisyklės, ir valstybės pagalbos lėšų suma bei intensyvumas vienam projektui ir jo tinkamoms finansuoti išlaidoms negali viršyti Taisyklėse nustatytų dydžių.

36. Vertindama paramos paraiškas ir administruodama paramą, esant įtarimui dėl nepagrįstai didelių kainų įsigyjant prekes, paslaugas ar darbus dėl įrangos naujumo ir (ar) nusidėvėjimo ar dėl projekto ir (ar) investicijų atitikties Programos priemonės tikslams, Agentūra atlieka užsakomąsias išlaidų skaičiuojamųjų kainų, įrangos naujumo ir (ar) nusidėvėjimo, projekto ir (ar) investicijų atitikties Programos priemonės tikslams ekspertizes. Vadovaudamasi jų rezultatais, priima galutinį sprendimą dėl tinkamų finansuoti išlaidų, nustatydamą paramos sumą ir tinkamumą.

XI SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

37. Paramos paraiškos forma pateikiama šių Taisyklių 2 priede ir skelbiama Ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse adresais: www.zum.lt ir www.nma.lt.

38. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami.

39. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti kompiuteriu užpildyti ir atspausdinti. Ranka užpildytos paramos paraiškos nepriimamos. Paramos paraiškas priima iš pareiškėjų ir registruoja Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniai paramos administravimo skyriai adresais, nurodytais interneto svetainėje www.nma.lt. Paramos paraiška ir (ar) papildomi dokumentai turi būti pateikti asmeniškai ar per įgaliotą asmenį. Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu arba elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paraiškos nepriimamos.

40. Paramos paraiška gali būti pateikta ir elektronine forma, naudojantis ŽŪMIS portalo interneto prieiga adresu <https://zumis.lt>, jeigu tokia galimybė yra suteikta. Paramos paraišką pildant elektroniniu būdu ŽŪMIS portale, ji turi būti pateikta ne vėliau kaip iki kvietimo teikti paramos paraiškas paskutinės dienos 24 val. Prie elektroninės paramos paraiškos pridedami dokumentai turi būti elektroninės formos (popierinis dokumentas turi būti nuskenuotas). Elektroninės paramos paraiškos formos laukų išdėstymas ir pavadinimai gali skirtis nuo spausdintinės (popieriuje teikiamos) versijos.

41. Paramos paraiškų pildymas, registravimas ir vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

42. Paramos paraiškos pradedamos vertinti pasibaigus paramos paraiškų priėmimo terminui. Užregistravus paramos paraišką, pirmiausia atliekamas administracinės atitikties tikrinimas. Administracinės atitikties tikrinimas ir paraiškos vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

43. Paramos paraiškos tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar projektas tinkamas gauti paramą iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, ir galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių.

XII SKYRIUS

PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

44. Projektų atrankos vertinimas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

45. Atrankos kriterijai:

45.1. projekto dalyvių skaičius:

45.1.1. 5 ir daugiau – suteikiama 30 balų;

45.1.2. nuo 3 iki 4 – suteikiama 20 balų;

45.2. projekte dalyvaujančių subjektų:

45.2.1. smulkiųjų ūkių ekonominio dydžio, išreikšto produkcijos standartine verte, vidurkis:

45.2.1.1. nuo 4000 Eur iki 4999 Eur – suteikiama 15 balų;

45.2.1.2. nuo 5000 Eur iki 6999 Eur – suteikiama 10 balų;

45.2.2. smulkiųjų miško valdytojų miško valdų dydžio vidurkis:

45.2.2.1. nuo 1 ha iki 3 ha įskaitytinai – suteikiama 15 balų;

45.2.2.2. nuo 3 ha iki 7 ha – suteikiama 10 balų;

45.2.3. labai mažų įmonių ir (ar) fizinių asmenų vykdomos veiklos trukmės vidurkis:

45.2.3.1. daugiau nei 5 metai – suteikiama 15 balų;

45.2.3.2. nuo 3 iki 5 metų įskaitytinai – suteikiama 10 balų;

45.3. projektas susijęs su bent vieno iš sektorių (gyvulininkystė, sodininkystė ir daržininkystė, uogininkystė, miškų ūkis, kaimo turizmas) plėtra ir įgyvendinus projektą pajamos iš numatyto sektoriaus sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų veiklos pajamų – suteikiama 25 balai;

45.4. projektas susijęs su aplinkosaugos (biologinės įvairovės apsauga ir atkūrimas, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekių mažinimas, saugomų teritorijų apsauga, miško išteklių, bioįvairovės išsaugojimas ir kt.) veikla ir klimato kaita – suteikiama 10 balų;

45.5. įgyvendinus projektą:

45.5.1. kiekvieno smulkiojo ūkio ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

45.5.2. kiekvieno smulkiojo miško valdytojo pajamos padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

45.5.3. kiekviena labai maža įmonė įdarbins ne mažiau kaip 2 asmenis – suteikiama 20 balų;

45.5.4. kiekvienas fizinis asmuo įsteigs labai mažą įmonę ir vykdys veiklą – suteikiama 20 balų.

46. Privalomasis mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 40 privalomųjų balų. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu nustatoma, kad projektas nesurinko privalomojo mažiausio 40 balų skaičiaus, paramos paraiška atmetama.

47. Paramos paraiškų atrankos pirmumo eilės sudarymas atliekamas Administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Tuo atveju, kai paramos paraiškoms skirtas vienodas atrankos balų skaičius, bet joms finansuoti lėšų nepakanka, turi būti atliekamas papildomas šių paramos paraiškų atrankos vertinimas, sudarant pareiškėjų eilę pagal mažiausią prašomą paramos sumą. Jei atlikus papildomą paramos paraiškų atrankos pirmumo vertinimą pareiškėjų tinkamose finansuoti paramos paraiškose prašoma paramos suma viršija žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą skirti pagal priemonės veiklos sritį paramos sumą, atliekami Administravimo taisyklių 60 punkte nurodyti veiksmai.

XIII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

48. Pagal priemonės veiklos sritį Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas, kurias teikia Ministerijai.

49. Ministerijos sudarytas Projektų atrankos komitetas (toliau – PAK) svarsto projektus ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir (arba) nefinansuotinių projektų. Vadovaudamasis PAK rekomendacijomis, galutinį sprendimą dėl paramos skyrimo ir (arba) neskyrimo priima ministras ar jo įgaliotas asmuo.

50. Apie priimtą sprendimą Ministerija informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, o pareiškėjus Agentūra – Administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

51. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

XIV SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS MOKĖJIMO TVARKA

52. Mokėjimo prašymai teikiami ir vertinami Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

53. Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo teikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto atitinkamo termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą, Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

54. Paramos gavėjų ir (ar) partnerių atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansines institucijas.

55. Šiai priemonės veiklos sričiai taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas.

56. Taikant išlaidų kompensavimo mokėjimo būdą, paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas ataskaitinio laikotarpio išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalus arba kopijas, patvirtintas Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka.

57. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą).

58. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą. Kompiuteriu užpildytos ir atspausdintos galutinės bei užbaigto projekto metinės ataskaitos turi būti pateikiamos Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritoriniams paramos administravimo skyriams paramos gavėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

59. Paramos lėšos išmokamos Administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

XV SKYRIUS SANKCIJOS

60. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui gali būti taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos, t. y.: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (ar) nutraukimas, sutarties nutraukimas ir (ar) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos; apribojimas teikti paraiškas; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (ar) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

61. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

62. Jeigu pareiškėjas ir (ar) paramos gavėjas ir (ar) partneriai, norėdami gauti paramą, pateikė melagingą informaciją arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos, parama visai neskiriama arba susigrąžinama visa jos suma. Tokiu atveju pareiškėjas ir (ar) partneriai netenka teisės kreiptis paramos pagal priemonę visus kalendorinius metus, kuriais nustatytas pažeidimas, ir kitus kalendorinius metus.

63. Priemonės veiklos sričiai taikoma specifinė sankcija, jei Agentūrai pareikalavus, paramos gavėjas nepateikė dokumentų, kuriais deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, bei išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo dokumentų bei pirkimo dokumentacijos. Tokiu atveju nemokama ta paramos dalis, kurios paramos gavėjas ir (ar) partneriai nepagrindė dokumentais.

XVI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

64. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, apskundimo tvarka, patikrų vietoje atlikimo tvarka ir kiti šiose Taisyklėse nenumatyti klausimai reglamentuojami Administravimo taisyklėse.

65. Pasikeitus šiose Taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos šių teisės aktų nuostatos.

66. Pasikeitus šioms Taisyklėms, nauji reikalavimai taikomi vienodai visiems pareiškėjams, išskyrus atvejus, kai pakeitimo įsakyme numatyta kitaip.

67. Priemonės veiklos sričiai netaikoma Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. 3D-889 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų gauti paramą nustatymo metodikos patvirtinimo“.

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2017 metų, 1 priedas

JUNGTINĖS VEIKLOS SUTARTIS Nr. _____

Ši Jungtinės veiklos sutartis pasirašyta 2017 m. *[įrašyti mėnesį ir dieną]*.

[nurodyti Pareiškėjo pavadinimą], fizinio / juridinio asmens kodą: *[nurodyti]*, PVM mokėtojo kodą: *[nurodyti]*, adresą: *[nurodyti]*, veikiančio pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, registruoto Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujamo *[nurodyti]*, veikiančio(-s) pagal *[nurodyti]* (toliau – **Pareiškėjas**)

ir

[nurodyti Partnerio pavadinimą], fizinio / juridinio asmens kodą: *[nurodyti]*, PVM mokėtojo kodą: *[nurodyti]*, adresą: *[nurodyti]*, veikiančio pagal Lietuvos Respublikos įstatymus, registruoto Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujamo *[nurodyti]*, veikiančio(-s) pagal *[nurodyti]* (toliau – **Partneris**),

toliau kartu vadinamos **Šalimis**, o kiekviena atskirai **Šalimi**, atsižvelgdamos į tai, kad Šalys ketina dalyvauti Projekte, kaip jis apibrėžtas šioje Sutartyje, ir šiame Projekte bendradarbiauti *[patikslinti]* bei skleisti projekto rezultatus gera valia bei, vadovaudamosi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, susitarė ir sudarė šią Jungtinės veiklos sutartį (toliau – **Sutartis**).

1. SUTARTIES DALYKAS

1.1. Šia Sutartimi Šalys susitaria bendrai dalyvauti projekte *[nurodyti tikslų projekto pavadinimą]* pagal priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ (toliau – **Projektas**).

1.2. Šalys Sutartyje nurodytomis sąlygomis ir tvarka kooperuodamos savo šios Sutarties 2 dalyje įvardytą turtą, darbą ir žinias, kitus piniginius ir nepiniginius įnašus (toliau kartu – **įnašai**), įsipareigoja kartu dalyvauti rengiantis Projektui, jį tinkamai vykdyti, tam tikslui kartu teikti paramos paraišką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“, kuri finansuojama iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), taip pat užtikrinti Projekto veiklų tęstinumą, kaip tai bus numatyta paramos sutartyje.

1.3. Šioje Sutartyje numatytiems įsipareigojimams vykdyti naujas juridinis asmuo, registruotinas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, nebus sukuriamas.

2. ŠALIŲ ĮNAŠAI IR NUOSAVYBĖ

2.1. Šalys susitaria, jog Šalių įnašai į pagal šią Sutartį vykdomą jungtinę veiklą ir Projekto įgyvendinimą bus tokie:

2.1.1. Pareiškėjo įnašas:

2.1.1.1. žmogiškieji ištekliai, žinios ir patirtis rengiant ir teikiant paramos paraišką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP);

2.1.1.2. Projekto veiklų koordinavimas ir administravimas bei šiam tikslui skirtų atsakingų darbuotojų darbo laikas;

2.1.1.3. visa Projektui finansuoti pagal paramos sutartį skirta parama;

2.1.1.4. piniginės lėšos, skirtos Projektui finansuoti, ir išlaidoms, patirtoms iki paramos skyrimo, taip pat netinkamoms finansuoti Projekto išlaidoms padengti proporcingai įnašo, nurodyto Sutarties 2.2 papunktyje, dydžiui;

2.1.1.5. piniginės lėšos, skirtos apmokėti išlaidoms, viršijančioms paramos sumą ir patirtoms Šalių susitarimu ir jų rizika proporcingai įnašo, nurodyto Sutarties 2.2 papunktyje, dydžiui;

2.1.1.6. Šalių įnašų, Projekto išlaidų ir pajamų, taip pat Projekto metu sukurtu turto apskaitos tvarkymas;

2.1.1.7. *[papildomai nurodyti kitą piniginės ar nepiniginės (t. y. prekės, paslaugos, darbai ir pan.) išraiškos įnašą, kuris reikalingas paramai gauti ir Projektui vykdyti].*

2.1.2. Partnerio įnašas:

2.1.2.1. Projektui įgyvendinti skirtų atsakingų darbuotojų darbo laikas;

2.1.2.2. piniginės lėšos, skirtos Projektui finansuoti ir išlaidoms, patirtoms iki paramos skyrimo, taip pat netinkamoms finansuoti Projekto išlaidoms padengti proporcingai įnašo, nurodyto Sutarties 2.2 papunktyje, dydžiui;

2.1.2.3. piniginės lėšos, skirtos apmokėti išlaidoms, viršijančioms paramos sumą, patirtoms Šalių susitarimu ir jų rizika proporcingai įnašo, nurodyto Sutarties 2.2 papunktyje, dydžiui. *[papildomai nurodyti kitą piniginės ar nepiniginės (t. y. prekės, paslaugos, darbai ir pan.) išraiškos įnašą, kuris reikalingas paramai gauti ir Projektui vykdyti].*

2.2. Šalys susitaria ir vertina, kad Šalių įnašai į bendrą veiklą pasiskirsto tokia tvarka: Pareiškėjo įnašas yra lygus *[nurodyti procentų dydį]/ (dydis žodžiais)* procentų, o Partnerio įnašas – *[nurodyti procentų dydį]/ (dydis žodžiais)* procentų. Šalių įnašų dydis gali būti keičiamas tik Šalių rašytiniu susitarimu.

2.3. Šalys susitaria, kad įnašai bus įnešami šia tvarka ir terminais: *[nurodyti]*. *Arba* Šalių įnašų įnešimo į jungtinę veiklą tvarka ir terminai, taip pat šioje Sutartyje nenurodyti įnašai, dėl kurių Šalys gali papildomai susitarti, bus nurodomi Šalių papildomame rašytiniame susitarime, kuris bus šios Sutarties neatskiriama dalis.

Šalys susitaria, kad bet kuriuo atveju įnašai įnešami Projekto vykdymo metu tokia tvarka ir tokiais terminais, kurie užtikrintų tinkamą Projekto įgyvendinimą.

2.4. Šalys susitaria, kad gautos paramos lėšos bus naudojamos išimtinai Projektui įgyvendinti. Iš gautos paramos lėšų taip pat bus kompensuojamos Šalių iki paramos gavimo patirtos išlaidos, susijusios su Projekto įgyvendinimu, kurios yra pripažintos tinkamomis finansuoti.

2.5. Šalys susitaria, kad Projektui įgyvendinti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų kainą iki paramos gavimo, taip pat prekių, paslaugų ir darbų kainą, viršijančią paramos sumą, tiekėjams sumoka Pareiškėjas, o Partneris kompensuoja Pareiškėjo patirtas išlaidas proporcingai jo įnašo dydžiui, nurodytam Sutarties 2.2 papunktyje, pagal Pareiškėjo pateiktus išlaidų pagrindimo dokumentus *arba* kiekviena iš Šalių proporcingai jų įnašo dydžiui, nurodytam Sutarties 2.2 papunktyje, pagal tiekėjų pateiktus išlaidų pagrindimo dokumentus. Šalys turi teisę susitarti dėl kitokios mokėjimo tiekėjams ir patirtų išlaidų kompensavimo tvarkos, tai įformindamos atskiru Šalių rašytiniu susitarimu.

2.6. Kiekviena iš Šalių padengia savo išlaidas, patirtas organizacinėje vidaus valdymo pasirengiant Projektui veikloje.

2.7. Šalys susitaria, kad kiekvienos Šalies įneštas turtas, priklausęs atitinkamai Šaliai nuosavybės teise, taip pat Projekto vykdymo metu sukurtas turtas, tampa bendrąja daline Šalių nuosavybe, nebent Šalys susitars kitaip (Sutarties priede). Šalių dalys nustatomos proporcingai jų įnašų dydžiui, kaip nurodyta Sutarties 2.2 papunktyje. Jeigu įneštas turtas nebuvo jį įnešusios Šalies nuosavybė, o juo Šalis naudojasi kitokiu pagrindu, šis turtas yra naudojamas visų Šalių interesais šioje Sutartyje nurodytam tikslui pasiekti ir yra pripažįstamas bendrai visų Šalių naudojamu turtu, jeigu įstatymas nenustato ko kita.

2.8. Bendras turtas naudojamas, valdomas ir juo disponuojama visų Šalių bendru sutarimu, kaip tai numatyta Sutarties priede. Kilus ginčui, bet kurios iš Šalių reikalavimu šią tvarką nustato teismas.

2.9. Šalių pareigos, susijusios su bendro turto išlaikymu, taip pat kitokių išlaidų padengimu, nustatomos pagal šią tvarką: *[nurodyti]*.

2.10. Pelnas, jei toks bus gautas įgyvendinant Projektą bei tęsiant jo veiklas, bus paskirstomas tarp Šalių proporcingai kiekvienos jų įnašui į bendrą veiklą dydžiui, nurodytam Sutarties 2.2 papunktyje, nebent Šalys susitars kitaip.

3. BENDRŲ REIKALŲ TVARKYMAS

3.1. Šalys susitaria, kad Pareiškėjas vadovaus Šalių jungtinei veiklai ir atstovaus Šalims kasdieniniuose santykiuose su administruojančia institucija bei įgyvendinant Projektą. Šalys taip pat turi teisę sudaryti Projekto vykdymo grupę, į kurią būtų įtraukiami kiekvienos Šalies atstovai.

3.2. Partneriai susitaria, kad Pareiškėjo įgaliotas atstovas *[nurodyti atstovo vardą, pavardę, pareigas bei asmens kodą]*, vadovauja Partnerių jungtinei veiklai ir yra Šalių įgaliotas atstovauti Šalims santykiuose su trečiaisiais asmenimis tiek, kiek tai susiję su jungtine veikla, šios Sutarties bei Projekto įgyvendinimu, bei atlikti visus ir bet kokius su tuo susijusius veiksmus, taip pat ir derėtis dėl Paramos sutarties sudarymo su paramą administruojančia institucija, Šalių vardu pasirašyti Paramos sutartį, kitus būtinus dokumentus, taip pat sutartis ir susitarimus su trečiaisiais asmenimis, atlikti visus kitus būtinus veiksmus, reikalingus Projektui įgyvendinti, ir atstovauti Šalims Projekto įgyvendinimo metu. Šalys įgalioja šiame punkte numatytą atstovą veikti Šalių vardu ir susitaria, kad šiam asmeniui atskiras Šalių įgaliojimas nebus išduodamas. Esant reikalui, Lietuvos Respublikos įstatymų numatytais atvejais ir tvarka šiam atstovui įgaliojimą išduoda Pareiškėjas. Jeigu šiame punkte numatytas atsakingas asmuo keičiamas, tai bus įforminama atskiru Šalių susitarimu.

3.3. Sandoriai, kuriems pagal šią Sutartį ir (arba) teisės aktus yra būtinas visų Šalių sprendimas ir (arba) pritarimas, Pareiškėjo gali būti sudaromas Šalių vardu tik po to, kai yra gautas toks sprendimas ir (arba) pritarimas.

3.4. Šalys taip pat susitaria, kad už tiekėjų parinkimą, prekių, paslaugų bei darbų pirkimų organizavimą bus atsakingas *[nurodyti, kas bus atsakingas: ar Pareiškėjas ar Partneris, ar kiekvienas iš jų]*. Šalių susitarimas dėl tiekėjų parinkimo bei prekių, paslaugų bei darbų pirkimų organizavimo numatytas Sutarties priede.

3.5. Tuo atveju, jei Projektui įgyvendinti reikalingos prekės, paslaugos ar darbai turi būti įsigyjamose vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais arba kitų pirkimų reguliuojančių teisės aktų reikalavimais, kai Viešųjų pirkimų įstatymas netaikomas, Šalis, kuriai pagal Sutarties priedą priskirta vykdyti atitinkamą pirkimą, veiks kaip perkančioji organizacija (Viešųjų pirkimų įstatymo ar kito pirkimų reguliuojančio teisės akto prasme) ir įsipareigoja laikytis visų taikomų reikalavimų.

3.6. Partneris turi teisę bet kuriuo šios Sutarties galiojimo metu pareikalauti Pareiškėjo pateikti rašytines ir (arba) žodines ataskaitas apie jungtinės veiklos įgyvendinimą ir eigą, taip pat pateikti susipažinti bet kokius su jungtinės veiklos vykdymu susijusius dokumentus ir kitą informaciją, įskaitant finansines ataskaitas, ar jų kopijas, o Pareiškėjas įsipareigoja pateikti tokias ataskaitas, informaciją, dokumentus ar jų kopijas kaip galima greičiau.

4. ŠALIŲ TEISĖS IR ĮSIPAREIGOJIMAI

4.1. Šalys įsipareigoja:

4.1.1. vykdyti pagal paramos sutartyje ir (arba) teisės aktuose nustatytus reikalavimus Šaliai priskirtas veiklas, kaip tai numatyta šios Sutarties priede;

4.1.2. laiku ir tinkamai atlikti visus ir bet kokius nuo jos priklausančius veiksmus, įskaitant įnašus į bendrą veiklą;

4.1.3. nesuvaržyti savo jau perduotų ar ateityje privalomų perduoti įnašų į bendrą veiklą, taip pat Projekto metu sukurtą turto;

4.1.4. atsakyti už savo įnešto turto, paslaugų ir darbų kokybę bei garantinių įsipareigojimų

vykdymą;

4.1.5. teikti viena kitai pagalbą visais organizaciniais ir administraciniais klausimais, susijusiais su šios Sutarties vykdymu, atsižvelgti į kiekvienos rekomendacijas ir pasiūlymus dėl bendros veiklos bei visokeriopa bendradarbiauti ir konsultuotis vykdant šią Sutartį bei įgyvendinant Projektą;

4.1.6. bet kokią veiklą derinti su šios Sutarties nuostatomis, laiku ir tinkamai šalinti visus trūkumus bei pažeidimus, įskaitant tuos, kurie yra nustatyti projektą prižiūrinčios institucijos;

4.1.7. neužsiimti veikla, kuri galėtų trukdyti bendriems tikslams pasiekti, bei susilaikyti nuo bet kokių kitų veiksmų, galinčių turėti neigiamos įtakos bendrai veiklai, Projektui ir šiai Sutarčiai įgyvendinti bei vykdyti;

4.1.8. užtikrinti Projekto veiklą tęstinumą, kaip tai bus numatyta paramos sutartyje ir (arba) teisės aktuose;

4.1.9. nuo Sutarties įsigaliojimo ir iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos neperleisti, neparduoti, neįkeisti turto ar kitokiu būdu nesuvaržyti daiktinių teisių į turtą, kuriam įsigyti ar sukurti skiriama finansavimo lėšų *[patikslinti pagal konkrečios Priemonės reikalavimus]*;

4.2. Šalys susitaria ir nustato, kad:

4.2.1. Pareiškėjas, vykdydamas Projektą, turi teisę:

4.2.1.1. veikti Šalių vardu, sudaryti sutartis, sandorius su trečiaisiais asmenimis, prisiimti įsipareigojimus prieš trečiuosius asmenis, kurie yra numatyti šioje Sutartyje arba yra būtini siekiant ekonomiškiau, racionaliau įgyvendinti Projektą;

4.2.1.2. kreiptis į Partnerį su prašymu atlikti teisės aktų ar Šalių susitarimu jo kompetencijai priskirtus veiksmus, susijusius su Projekto įgyvendinimu ir būtinus atlikti 5 (penkerius) metus *[patikslinti laikotarpį, jei pagal teisės aktus ir (arba) paramos sutartį numatytas kitas įsipareigojimų laikotarpis]* po Projekto pabaigos;

4.2.1.3. kontroliuoti trečiųjų asmenų atliekamus veiksmus, susijusius su Projekto įgyvendinimu, bei taikyti jiems sutartinę atsakomybę;

4.2.1.4. naudotis Projekto rezultatais, gautais įgyvendinus Projektą.

[papildomai nurodyti kitas Projekto tinkamam vykdymui reikalingas teises]

4.2.2. Pareiškėjas, vykdydamas Projektą, įsipareigoja:

4.2.2.1. tinkamai parengti ir nustatytais terminais pateikti paramos paraišką bei pasirašyti paramos sutartį;

4.2.2.2. skirti atsakingus darbuotojus, dalyvausiančius įgyvendinant bei administruojant Projektą;

4.2.2.3. naudoti Šalių įnašus, įskaitant pinigines lėšas, tik toms priemonėms, kurios būtinos Projektui įgyvendinti;

4.2.2.4. skelbti apie suteiktą paramą informavimo ir viešumo priemonėse, taip pat viešinti Projektą pagal nustatytus reikalavimus;

4.2.2.5. laiku šalinti visus trūkumus bei pažeidimus, kurie yra nustatyti Projektą prižiūrinčios institucijos;

4.2.2.6. atlikti teisės aktuose numatytus veiksmus, reikalingus sutartims, skirtoms tinkamai įgyvendinti Projektą, sudaryti, taip pat tinkamai vykdyti įsipareigojimus pagal sudarytas sutartis, įskaitant tinkamą atsiskaitymą su teikėjais;

4.2.2.7. nustatyta tvarka ir terminais teikti nustatytos formos mokėjimo prašymus, kaip numatyta paramos sutartyje;

4.2.2.8. prižiūrėti Šalių pagal šią Sutartį perduotą bei Projekto metu sukurtą turtą, taip pat, esant draudimo paslaugų prieinamumui, apdrausti turtą Šalių suderintomis sąlygomis;

4.2.2.9. atidaryti atskirą Projekto sąskaitą banke ir ją tvarkyti;

[papildomai nurodyti kitas projekto tinkamam vykdymui būtinas pareigas]

4.3. Šalys susitaria ir nustato, kad:

4.3.1. Partneris turi teisę:

4.3.1.1. teikti pasiūlymus ir rekomendacijas dėl bendros veiklos, Projekto vykdymo ir įgyvendinimo;

4.3.1.2. naudotis projekto rezultatais, gautais įgyvendinus Projektą.

[papildomai nurodyti kitas projekto tinkamam vykdymui reikalingas teises]

4.3.2. Partneris, vykdydamas Projektą, įsipareigoja:

4.3.2.1. skirti atsakingą darbuotoją (-us), dalyvausiantį (-čius) įgyvendinant Projektą;

4.3.2.2. laiku ir tinkamai atsakyti į Pareiškėjo ir (arba) administruojančios institucijos klausimus, prašymus, pretenzijas, kurie būtini tinkamai vykdyti šią Sutartį ir paramos sutartį;

4.3.2.3. teikti duomenis ir dokumentus, kurie yra būtini siekiant tinkamai įgyvendinti Projektą;

[papildomai nurodyti kitas projekto tinkamam vykdymui būtinas pareigas]

4.4. Kitos Šalių teisės ir pareigos taip pat gali būti numatytos paraiškoje ir paramos sutartyje, kurios bus neatskiriama šios Sutarties dalis.

5. ŠALIŲ ATSAKOMYBĖ

5.1. Šalys yra atsakingos už bendras Partnerių jungtinės veiklos prievoles solidariai.

5.2. Už Sutarties vykdymą bei įgyvendinimą kiekviena Šalis atsako pagal šioje Sutartyje priimtus įsipareigojimus.

5.3. Nepaisant Šalių solidarios atsakomybės prieš trečiuosius asmenis, Šalys susitaria, kad išlaidos ir nuostoliai, atsiradę dėl vienos iš Šalių kaltų veiksmų ar neveikimo, tenka šiai Šaliai ir turi būti jos visiškai atlyginti. Šalis, nepagrįstai vengusi ir (arba) atsisakiusi vykdyti Sutartį ar realiai jos nevykdanti, yra kaltoji Šalis. Nukentėjusioji Šalis taip pat turi teisę apriboti kaltos Šalies naudojimosi Projekto rezultatais teisę bei teisę į pelną, jei toks bus. Kiekvienu atveju kaltės dydis (reikšmingumas) ir konkretūs apribojimai nustatomi Šalių susitarimu ar, nesant galimybės susitarti, nepriklausomo eksperto išvada.

5.4. Visos kitos Šalių bendros išlaidos bei bendri nuostoliai, atsiradę ne dėl vienos ar kelių Šalių kaltės, padengiami iš bendros veiklos pajamų, o jų nesant arba nepakankant – iš Šalių perduotų papildomų įnašų. Tuo atveju, jei bendroms išlaidoms ir nuostoliams padengti nepakanka bendros veiklos pajamų ir Šalių perduotų papildomų įnašų, kiekviena Šalis padengia likusias nepadengtas bendras išlaidas ir nuostolius proporcingai savo dalies dydžiui, nebent Šalys konkrečiu atveju raštu susitartų kitaip.

5.5. Kiekviena Šalis yra individualiai atsakinga už savo įnašo į Projektą tikslumą ir adekvatumą, numatytą Sutartyje.

5.6. Tarp Šalių kiekviena Šalis bus atsakinga už savo darbuotojus, paslaugas bei rezultatus.

5.7. Nepažeidžiant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, bei paramos sutarties sąlygų, viena Šalis, prieš *[nurodyti terminą dienų skaičiumi]* (terminas *žodžiais*) dienas pranešusi kitai Šaliai, turi teisę perimti kitos Šalies teises ir įsipareigojimus, įskaitant įnašą pagal šią Sutartį, jei toks teisių ir pareigų perėmimas neprieštarauja paramos sutarčiai, arba įtraukti į jungtinę veiklą naują partnerį ir atitinkamai įpareigoti kitą Šalį perduoti naujam partneriui jos teises ir įsipareigojimus, jeigu:

5.7.1. kita Šalis patiria finansinius sunkumus (iškeliamas bankroto byla arba pradedama neteisminė bankroto procedūra arba yra likviduojama);

5.7.2. kitai Šaliai atsiradus nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybei.

[šį punktą reikia suderinti su paramos administravimo taisyklėmis, jei leidžiamas partnerio teisių ir pareigų perėmimas].

6. NENUGALIMA JĖGA (FORCE MAJEURE)

6.1. Nė viena iš Šalių nebus atsakinga už bet kokių šioje Sutartyje numatytų įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, jei ta Šalis įrodo, kad toks nevykdymas buvo nulemtas *force majeure*, valstybės veiksmų ar veiksmų, kurių Šalis protingai negali kontroliuoti (toliau – **force**

majeure). Finansinių lėšų trūkumas ar bet kurios Šalies įsipareigojimų pažeidimas nėra laikomas *force majeure*.

6.2. Kiekviena Šalis, kaip įmanoma greičiau, tačiau ne vėliau kaip per [nurodyti terminą dienų skaičiumi] (*terminas žodžiais*) dienų praneš apie *force majeure* aplinkybių atsiradimą kitai Šaliai raštu ir aptars šios Sutarties sustabdymo terminus ar jos nutraukimą. Šalis, kuri nepraneša kitai Šaliai apie *force majeure* aplinkybių atsiradimą, praranda teisę į atsakomybės už šios Sutarties nevykdymą netaikymą.

6.3. *Force majeure* aplinkybėmis Šalys bus atleidžiamos nuo jų sutartinių įsipareigojimų.

7. KONFIDENCIALUMAS

7.1. Kiekviena Šalis įsipareigoja saugoti visą gautą dėl šios Sutarties ar su ja susijusią informaciją, nepriklausomai nuo šaltinio, iš kurio buvo gauta ši informacija, ir išlaikyti ją konfidencialią. Kiekviena Šalis bus pagal įstatymus atsakinga už konfidencialios informacijos atskleidimą, išskyrus privalomo atskleidimo atvejus, kaip numatyta Lietuvos Respublikos įstatymuose, ir išskyrus atvejus, kai informacija yra atskleidžiama pagal paramos sutarties reikalavimus. Šalis turi teisę atskleisti konfidencialią informaciją bet kokiam trečiajam asmeniui, tik gavusi kitos Šalies išankstinį rašytinį sutikimą.

8. ŠALIŲ PATVIRTINIMAI IR GARANTIJOS

8.1. Kiekviena Šalis pareiškia ir garantuoja, kad:

8.1.1. Šalis yra teisėtai įkurta ir teisėtai veikia pagal įstatymus šalies, kurioje yra registruota;

8.1.2. ši Sutartis yra pasirašyta tinkamai įgalioto asmens;

8.1.3. kiekviena Šalis, pasirašydama šią Sutartį, elgėsi gera valia ir sąmoningai nesuteikė jokios klaidinančios ar neteisingos informacijos;

8.1.4. yra susitarta dėl visų sąlygų, kurios buvo būtinos tam, kad Sutartis kiekvienos iš Šalių būtų laikoma sudaryta;

8.1.5. šios Sutarties sudarymas bei vykdymas neprieštaraus ir nepažeis: (i) jokio sprendimo, įsakymo, nutarties ar kitokio teismo ar kitokios valstybės institucijos dokumento, taikomo ar privalomo bet kuriai Šaliai; (ii) jokios sutarties ar kitokio susitarimo, kurio šalimi yra bet kuri Šalis; (iii) bet kuriai Šaliai taikomų įstatymų ar kitokių teisės aktų; (iv) bet kurios Šalies kreditoriaus teisių.

8.2. Šios Sutarties pasirašymo dieną šia Sutartimi Šalys patvirtina, kad šiame straipsnyje numatyti patvirtinimai ir garantijos bei visi patvirtinimo dokumentai yra ir išliks tikslūs ir teisingi visu šios Sutarties galiojimo terminu.

8.3. Šalys užtikrina, kad nė vienas iš pirmiau pateiktų patvirtinimų ir garantijų nepalieka jokių neatskleistų aplinkybių, dėl kurių bet kuris iš minėtų patvirtinimų ar garantijų taptų iš esmės neteisingas ar klaidinantis.

9. SUTARTIES GALIOJIMAS, PAKEITIMAS IR NUTRAUKIMAS

9.1. Sutartis įsigalioja nuo jos pasirašymo momento ir galioja iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos [patikslinti laikotarpį, jei pagal teisės aktus numatytas kitas įsipareigojimų laikotarpis] arba šios Sutarties nutraukimo joje nurodytomis sąlygomis ir tvarka.

9.2. Jeigu bet kuri Sutarties nuostata yra arba tampa iš dalies ar visiškai negaliojanti, tai ta nuostata nedaro negaliojančiomis kitų Sutarties nuostatų, jeigu galima daryti prielaidą, kad Sutartis būtų buvusi sudaryta ir neįtraukus nuostatos (ar jos dalies), kuri yra negaliojanti. Atsakomybės, konfidencialumo ir ginčų sprendimo įsipareigojimai, taip pat įsipareigojimai, susiję su mokėjimais, išlieka galioti po šios Sutarties nutraukimo ar šios Sutarties termino pasibaigimo.

9.3. Ši Sutartis gali būti keičiama arba papildoma tik Šalių rašytiniu susitarimu, kuris tampa

neatsiejama Sutarties dalimi. Sutarties pakeitimai ir papildymai turi būti suderinti su administruojančia institucija. [Sutarties keitimo tvarką reikia patikslinti, atsižvelgiant į paramos administravimo taisyklių reikalavimus]. Bet kuriuo atveju Sutarties pakeitimai neturi prieštarauti paramos paraiškai ir paramos sutarčiai. Susitarimas dėl Sutarties pakeitimo ar papildymo, įformintas nesilaikant šiame punkte aptartų reikalavimų, laikomas negaliojančiu.

9.4. Ši Sutartis gali būti nutraukta Šalių susitarimu, jei Projektui įgyvendinti nebus skirta parama.

9.5. Po paramos sutarties pasirašymo, ši Sutartis negali būti nutraukta iki Projekto kontrolės laikotarpio pabaigos, nebent Sutarties nutraukimas neprieštaraus paramos sutarčiai ir taikomiems teisės aktams arba Projektą prižiūrinti ir (arba) paramą administruojanti institucija priims sprendimą nutraukti paramos sutartį.

9.6. Tuo atveju, jei viena iš Šalių dėl patirtų finansinių sunkumų (bankrutuoja arba yra likviduojama) pažeidžia Sutartį ir dėl tokio Sutarties pažeidimo kita Šalis negali toliau tinkamai vykdyti Projekto arba užtikrinti jo veiklą tęstinumo, nukentėjusioji Šalis turi teisę pakeisti kaltąją Šalį kitu partneriu. Tokiu atveju ši Sutartis laikoma nutraukta kaltosios Šalies atžvilgiu ir ši Šalis privalo atlyginti kitai Šaliai visas jos patirtas išlaidas ir nuostolius, susijusius su tokio Sutarties nutraukimu ir naujo partnerio paieška ir įtraukimu į Projektą. Tuo atveju, jei nepavyksta surasti naujo partnerio, ši Sutartis yra nutraukiama ir kaltoji Šalis privalo atlyginti visus kitos Šalies patirtus nuostolius, susijusius su Sutarties nutraukimu, įskaitant paramos lėšų grąžinimą.

9.7. Sutarties nutraukimo ar pasibaigimo atveju, Šalis, kurios atžvilgiu Sutartis yra nutraukiama, nedelsdama grąžina kitai Šaliai viską, ką gavo vykdydama šią Sutartį ar Projekto įgyvendinimo metu, įskaitant bet kokią informaciją, medžiagą, kurią tokia Šalis gavo iš kitos.

10. GINČŲ SPRENDIMAS

10.1. Ginčai ar kiti nesutarimai arba reikalavimai, kylantys iš šios Sutarties ar susiję su šia Sutartimi, sprendžiami derybomis.

10.2. Nepavykus ginčo (ar kito nesutarimo) išspręsti derybomis per [nurodyti terminą dienų skaičiumi] (terminas žodžiais) dienų nuo derybų pradžios, ginčas sprendžiamas teisme pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

11. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11.1. Ši Sutartis ir jos priedai apima visą Šalių susitarimą ir Šalių tarpusavio supratimą dėl Sutarties dalyko bei pakeičia visus ankstesnius protokolus, susitarimus ar kitus Šalių sudarytus dokumentus dėl minėto dalyko tiek, kiek pastarieji skiriasi nuo šios Sutarties.

11.2. Šalys užtikrina, kad Sutarties galiojimo terminu jos pateiks viena kitai rašytinius pranešimus dėl bet kokio įvykio, aplinkybės ar sąlygos, kuri galėtų daryti įtaką šiai Sutarčiai ar sukelti jos pažeidimą, atsiradimo ar egzistavimo, taip pat, kad jos veiks gera valia viena kitos atžvilgiu ir dės geriausias savo pastangas, užtikrinant, kad ši Sutartis būtų vykdoma.

11.3. Nė viena iš Šalių neturi teisės perleisti savo įsipareigojimų, teisių ar reikalavimų, kylančių iš šios Sutarties, išskyrus šioje Sutartyje nustatytais atvejais ir tvarka.

11.4. Visi Šalies viena kitai perduodami pranešimai turi būti siunčiami paštu, elektroniniu paštu arba faksu šioje Sutartyje nurodytais adresais arba, jeigu Šalys yra raštu informavusios viena kitą apie tų adresų pasikeitimus, kitais, Šalių viena kitai nurodytais adresais. Pranešimai taip pat gali būti perduodami kitai Šaliai pasirašytinai.

11.5. Sutartis sudaryta [skaičius] vienodais egzemplioriais – po vieną kiekvienai Šaliai. Vienas Sutarties originalas bus saugomas ir pateiktas administruojančiai institucijai, jei to bus pareikalauta. Visi Sutarties tekstai autentiški ir turi vienodą teisinę galią.

11.6. Sutarties priedas, Šalių pasirašytas, yra neatskiriama Sutarties dalis – Šalių veiklą, atsakomybių pasidalijimas, [lapų skaičius].

ŠALIŲ ADRESAI IR REKVIZITAI

Pareiškėjas

/pavadinimas/
Kodas /.../
PVM mokėtojo kodas /.../
Adresas: [Adresas]
Telefonas [Tel. Nr.]
Faksas [fakso Nr.]
A. s. [sąskaitos Nr.]
[Banko pavadinimas]

Partneris

/pavadinimas/
Kodas /.../
PVM mokėtojo kodas /.../
Adresas: [Adresas]
Telefonas [Tel. Nr.]
Faksas [fakso Nr.]
A. s. [sąskaitos Nr.]
[Banko pavadinimas]

Šalių veiklų, atsakomybių pasidalijimas

Etapai	Veiklos	Atsakinga Šalis		Pastabos / komentarai
[Etapo pavadinimas]	[Veikla, atsakomybė paskirstoma tarp šalių]			
	[Nurodomas įgytinas turtas]			
	Pirkimo [detalizuoti] organizavimas ir vykdymas			
	[papildomos sąlygos, šalys gali aptarti nuosavybės į naujai įgyjamą turtą klausimus]			
	[Veikla, atsakomybė paskirstoma tarp šalių]			
	[Nurodomas įgytinas turtas]			
	[papildomos sąlygos, šalys gali aptarti nuosavybės į naujai įgyjamą turtą klausimus]			
[Etapo pavadinimas]	[Veikla, atsakomybė paskirstoma tarp šalių]			
	[Nurodomas įgytinas ir turtas]			
	Pirkimo [detalizuoti] organizavimas ir vykdymas			
	[papildomos sąlygos, šalys gali aptarti nuosavybės į naujai įgyjamą turtą klausimus]			
	[Veikla, atsakomybė paskirstoma tarp šalių]			
	[Nurodomas įgytinas ir turtas]			
	[papildomos sąlygos, šalys gali aptarti nuosavybės į naujai įgyjamą turtą klausimus]			

Pareiškėjas

/pavadinimas/
 Kodas /.../
 PVM mokėtojo kodas /.../
 Adresas: [Adresas]
 Telefonas [Tel. Nr.]
 Faksas [fakso Nr.]
 A. s. [sąskaitos Nr.]
 [Banko pavadinimas]

Partneris

/pavadinimas/
 Kodas /.../
 PVM mokėtojo kodas /.../
 Adresas: [Adresas]
 Telefonas [Tel. Nr.]
 Faksas [fakso Nr.]
 A. s. [sąskaitos Nr.]
 [Banko pavadinimas]

Priedų pakeitimai:

2 priedo pakeitimas pagal 3D-652

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-652](#), 2017-10-17, paskelbta TAR 2017-10-18, i. k. 2017-16432

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. 3D-247 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2017 metų, patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-151](#), 2018-03-14, paskelbta TAR 2018-03-14, i. k. 2018-03920

Dėl žemės ūkio ministro 2017 m. balandžio 13 d. įsakymo Nr. 3D-247 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ įgyvendinimo taisyklių, taikomų nuo 2017 metų, patvirtinimo“ pakeitimo